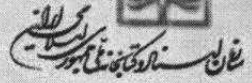

نماز، دانش آموز؛ آسیب‌های اجتماعی

www.ketab.ir

مؤلفان:

زهره محمدی، سیما سلیمانیان، نوشین وحیدحداد

کتابنامه: ص. ۸۸-۸۹: همچنین به صورت زیر نویس.

نماز :

Salat :

نماز - جنبه های اجتماعی :

Salat - Social aspects .

ر - تاثیر :

Salat - Influence

م. مائیار سیما، ۱۳۴۷ - :

حیدر، داد، نور، ۱۳۶۸ - :

BP۱۸۰۰۲۵۸۰۰۱۶ :

۷/۲۵۲ :

۵۰۸۲۳۹ :

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

۱	پیشگفتار.....
۲	مقدمه.....
۳	نماز در قرآن.....
۴	اهمیت نماز.....
۵	کودکان متدین.....
۸	نقش خانوادگی در گرایش به نماز.....
۱۰	اصل تقویت در اسلام از بخشی به خواندن نماز.....
۱۱	داستان پردازی.....
۱۲	اقامه نماز در صبحگاه.....
۱۳	نماز جماعت.....
۱۴	شیوه‌های آشناسازی نماز.....
۱۵	جمع‌بندی این بخش.....
۱۶	نماز عامل بازدارنده از جرم و جنایت.....
۱۷	پیشگیری از جرم در آیات و روایات.....
۱۸	نماز یاد خداست.....
۱۹	نماز و گناه.....
۲۱	بررسی جنبه‌های کنترل اجتماعی مسجد.....
۲۱	نقش مسجد در کاهش جرم.....
۲۲	تقویت هویت دینی.....
۲۲	ایجاد موقعیت اجتماعی.....
۲۲	تأثیر مسجد در کاهش جرم افراد غیر مسجدی.....
۲۳	الف: گروه‌های امریه معروف و نهی از منکر.....
۲۳	ب: پایگاه بسیج.....
۲۳	ج: فعالیت‌های فرهنگی.....

- ۲۴..... نقش نمازخوان بودن والدین و مربیان در گرایش به نماز
- ۲۵..... جایگاه نماز در کاهش جرائم اجتماعی
- ۲۶..... راهکارهای اجرایی ارتباط جمعی در پرتو نماز
- ۲۸..... مسجد از دیدگاه مقام معظم رهبری
- ۲۹..... آثار فردی و اجتماعی نماز
- ۳۱- نماز یاد خداست و یاد خدا انسان را از ارتکاب جرم حفظ می کند..... ۳۲
- ۳۲- ز ر راهی برای بازگشت..... ۳۲
- ۳۳- نمر سدی است..... ۳۳
- ۳۴- نماز حقیقت غفلت را..... ۳۳
- ۳۵- نماز عنصر خودنمایی..... ۳۳
- ۳۶- نماز احیاگر فضایل نمازگزار..... ۳۴
- ۳۷- نماز عنصر ارزش بخش به اعمال..... ۳۴
- ۳۸- نماز دعوت کننده به پاک سازی محیط..... ۳۵
- ۳۹- اثر گذاری توجه به حقیقت نماز..... ۳۵
- ۴۰- نماز منادی حفظ نظم و دوری از بی انضباطی..... ۳۶
- ۴۱- اهمیت یاد خدا برای دانش آموزان..... ۳۶
- ۴۲- آثار یاد خدا..... ۳۹
- ۴۳- یاد خدا و پرورش روح..... ۴۴
- ۴۵- دعا برای بندگی کامل، عقل کامل و علم نافع..... ۴۵
- ۴۶- نماز و آرامش..... ۴۶
- ۴۷- آثار نماز (آثار تربیتی نماز)..... ۴۹
- ۴۸- نماز و وقت شناسی..... ۵۰
- ۴۹- نماز و نظافت..... ۵۱
- ۵۰- بزرگ ترین و محکم ترین پناهگاه..... ۵۳
- ۵۱- تهذیب اخلاق و عاملی برای بازداری از تباهی..... ۵۴
- ۵۲- دور کردن بیماری های نفسانی..... ۵۴

۵۵.....	زننده کننده‌ی خصلت‌های عالی انسانی
۵۶.....	معجزه‌ی دعا و نیایش
۶۴.....	تقویت باورهای دینی در دانش‌آموزان
۶۴.....	الف- تربیت دینی در کلام وحی
۶۶.....	راهکارهایی عملی برای مشارکت مذهبی دانش‌آموزان در مدرسه
۶۹.....	آسیب‌ها و کج‌روی‌های اجتماعی
۷۴.....	الف. عوامل شخصیتی
۷۶.....	ب. عوامل فردی
۷۷.....	ج. عوامل اجتماعی
۷۷.....	۱-عدم پای بند بودن خانواده به آموزه‌های دینی
۷۸.....	۲-آشفتگی کانون خانواده
۷۹.....	۳-طرد اجتماعی
۸۰.....	۴-نوع شغل
۸۱.....	۵-بی‌کاری و عدم اشتغال
۸۱.....	۶-فقر و مشکلات معیشتی
۸۳.....	۷-دوستان ناباب
۸۴.....	۸-محیط
۸۵.....	۹-فقر فرهنگی و تربیت نادرست
۸۶.....	۱۰-رسانه‌ها و وسایل ارتباط جمعی
۸۷.....	پیشنادهایی در مدارس

پیشگفتار

منت خدایی سزد که نامش آرامش بخش روح و تن است و یادش تسکین آلام است. دست نیاز را به سوی او دراز نموده و از وی استعانت می جویم که راه بس دراز است. کلامش را به مصداق آیه شریفه «اقرأ باسم ربك الذي خلق» و به زیبایی و جذابیت کلامش پی می بریم به مشابیه آیه شریفه «تبارك الله احسن الخالقين» خواهان آنیم که لحظه ای ما را به حال خود نگذاشته و به خاطر داریم که فرموده «فلا ترونني از کرکم»^۱ مرا یاد کنید تا شمارا یاد نمایم. آرامش یکی از گمشده های مهم بشر بوده و به هر دری می زند تا آن را بیابد.

در دنیای امروز، به راحتی جایگاه آرامش کجاست؟ بشر کنونی در هزاره ی سوم همراه با جهش های دیگر کون کنده با سرعت سرسام آور از جامعه صنعتی به فرا صنعتی پیش می رود. معیار بشر، انسان اشیاء و ابزار هستند و به عقیده و تعبیر اریک فروم: «مغز بشر به قرن بیستم رسیده اما قلب او به عصر حجر برگشت نموده است. در این راستا همواره ایمان و اعتقادات مذهبی واجد نقش عمده بوده و درمان جویی مبتنی بر ایمان به خدا سابقه ای دیرینه در بین معتقدین مذاهب مختلف داشته است.» دانشمندان کنونی و روانشناسان عصر حاضر معتقدند که آلام روحی و هیجانات خارجی می تواند بدن انسانی را تحت الشعاع قرار داده و موجب بیماری زایی گردد، چون زندگی روزمره ی کنونی مرتباً با نگرانی ها، اضطراب، مشقت و سنگینی فشار روحی توأم است لذا می تواند روی دستگاه های مختلف بدن اثر کرده موجب ناراحتی آن ها گردد. روانشناسان معتقدند که تنها روزنه اینکه می تواند آلام و ناراحتی های حاصل از بدن آدمی خارج ساخته و یا آن ها را خنثی نماید، داشتن ایمان به خدا و اعتقاد به مبدأ حقیقت و یک قدرت، فوق انسانیت است زیرا تنها نیرویی که می تواند بر مشکلات فائق شود نیروی الهی است.

^۱ سوره بقره آیه ۱۵۲

آلپورت می نویسد: عقاید انسان به طور عمیقی بر سلامت بدنی و روانی او تأثیر دارند، عقیده کلی فرد در مورد جهان، اهداف و طرح های فرد تأثیر شاخص تری بر رفتار او دارند و در این میان نقش عقاید مذهبی مهم تر از هر عقیده دیگری هستند. بنا بر نظریه کتب روانشناسی الهی اسلامی انسان تنها از طریق آموزش، اعتقاد و کاربرد آموزش های الهی به آرامش روانی دست می یابد.^۱ در این کتاب سعی شده است تأثیر نماز و اذکار بر ایجاد آرامش در دانش آموزان جهت جلوگیری از آسیب های اجتماعی و بزهکاری بررسی شود. با نگاهی به آموزه های دینی می بینیم که آنچه امروزه از آن به عنوان پیشگیری از جرم یاد می شود در تار و پود پیام های آسمانی و رهنمودهای انبیا و اولیا الهی بوده است؛ و بالاتر از آن از آنجا که رسالت دین رهایی انسان از تباها و فساد و گمراهی است لذا پیشوایان دینی برای تحقق آن از هیچ تلاشی دریغ نمی کردند و قبل از همه ارزش با معلول با علت و زمینه گناه و جرم مبارزه می کردند و بر این اساس به تخریب از انحراف و جرم در صدر وظایف رهبران دینی قرار داشته است.

مقدمه

از آنجایی که روح پرستش از همان ابتدای خلقت انسان در نهاد او جای گرفت، انسان همواره به دنبال پناهگاه مطمئنی بود تا بتواند به معبود خود دست یابد. روح او خدا را جستجو کرد و در حال نماز خواندن، پی به خدا برد. الکسیس کارل فرانسوی می نویسد: (نیایش در مرحله عالی تر خود از سطح درخواست و عرض حال، فراتر است)؛ نماز به قدری فضیلت دارد که حتی زمانی که پیامبر (ص) صاحب کوثر شد، برای تشکر و قدردانی از خداوند متعال، راهی را جهت شکرگزاری از او طلبید. خداوند فرمود: نخست نماز بخوان و بعد از آن قربانی کن و به مستمندان ده؛ جنبه های تربیتی نماز، بخشی است که تأثیرات قابل مشاهده

^۱ - صانی - آرامش روانی و مذهب.

نماز را بیان می کنند. این تأثیرات عبارت اند از: ۱- تهذیب اخلاق ۲- روح خوشبینی ۳- تکرار نمازها؛ اعمال مذکور در شبانه روز باعث بروز حالات معنوی در انسان نماز گزار می گردند. در مورد اینکه چگونه کودک به نماز علاقه و گرایش داشته باشد و آن را انجام دهد، می بایست از ابتدای حیات کودک دقت لازم صورت گیرد. نوع انتخاب همسر نیز خود می تواند در زمان شکل گیری فرزند، نقش مهمی داشته باشد؛ چراکه کودک بیشترین ساعات خود را در خانه و با مادر سپری می کند. وقتی که این قضیه با دقت صورت گیرد، کودک از همان سنین اولیه، تقلید اعمال پدر به ریزه نماز را در رفتار پدر و مادر جویا می شود.

برخی از کودکان در سنین ۲ الی ۳ سالگی و برخی از ۴ سالگی این حس را بروز می دهند. البته در ۶ سالگی به عبارت می توان آن را مشاهده کرد. زمان آغاز نماز خود سخنی جداگانه است. در اندن اهل بیت (ع) کودکان از ۵ سالگی نماز می خواندند؛ اما در افراد عادی کودکان بعد از سنین ۷ سالگی به خواندن نماز پردازند. علت آن هم این است که کودکان تا سن ۷ سالگی باید بازی کنند. (ماهنامه پرورشی تربیت، ۱۳۸۳)؛ بنابراین ما خانواده ها باید سعی بر آن داشته باشیم که از همان اوان کودکی، فرزندانمان را با نماز آشنا کنیم. زیرا سعادت و خوشبختی آنان مهم تر از هر چیز، در خواندن نماز و عمل مستحبات آن است و به این آیه شریفه قرآن تمسک جوییم که: «ان الصلاة تنهى عن الفحشاء والمنکر»؛ و بدین ترتیب آینده فرزندانمان بیمه خواهد شد.

نماز در قرآن

- نماز خواندن ارتباط با خدا پیدا کردن است.
- نماز به جهان ماورای طبیعت راه یافتن و به خداوند بزرگ ایمان داشتن و تنها در برابر او سر تعظیم فرود آوردن است.
- نماز سخن گفتن با خدا و به افکار و رفتار و کردار رنگ خدایی دادن است.

- نماز هر گونه عوامل اضطراب و دلهره را از بین برده و دل را از آرامش کامل برخوردار می سازد.

- نماز خود را ساختن و برای جنگیدن با دشمن آماده نمودن است.

- نماز یک وظیفه ثابت و معین برای مؤمنان است.

- نماز انسان را در برابر گناه بیمه می کند و نیز زنگار گناه را از آینه دل می زداید.

- نماز عمل مؤثری برای مبارزه با شرک و وسیله ای برای طرد هر گونه وسوسه شیطانی از دل و جان آدمی است.

- نماز خواندن بر آن سنجیایی و استقامت ورزیدن برای انسان و خانواده او مایه پاکی، صفای قلب، تریس روح و دوام یاد خداست.

- نماز سمبل پیوند با خالق است. بر متندان با تقوا، هرگز دست از آن بر نمی دارند.

- نماز انسان را به تجارت آخرت که کس در آن نیست، امیدوار می سازد.

- نماز ستون دین، پیوند خلق و خالق، مایه نفوس، معراج مؤمن و نهی کننده از فحشاء و منکر است.

- نماز گزارانی که به نماز خودشان تداوم می بخشند،ندگان شایسته پروردگار هستند. (روزنامه نگاه، ۱۳۸۵)

اهمیت نماز

- حضرت عیسی (ع) در گهواره فرمودند: خداوند مرا تازنده هستم، به نماز و زکات سفارش کرده است (سوره مریم، آیه ۳۱)

- امام حسین (ع) حتی در ظهر روز عاشورا در میدان مبارزه و در برابر تیرهای دشمن هم نماز را رها نکرد.

- حضرت ابراهیم (ع) همسر و کودک خویش را در بیابان های داغ مکه که آن هنگام هیچ آب و گیاهی نداشت، مسکن داد و گفت: خدایا تا نماز به پادارند.

(سوره ابراهیم، آیه ۳۷)